

Vážení spoluobčané, milí sousedé, léto je za námi a mně připadá, že jsme ho prožili hlavně u výkopů pro optickou síť T-Mobile. Je pravda, že každá stavba vždy zasáhne do života občanů. Kope se v obecních pozemcích a obec musí uhlídat, aby všechno bylo uvedeno do původního stavu, a to včetně majetku občanů. Musím říci, že i za pomoci stavebního dozoru je to pěkná fuška. Pojďme však k příjemnějším věcem. Mohli jsme shlédnout skvělé představení historických šermířů, prohlédnout si téměř postavenou dálnici v části Olomouc – Kokory nebo se podívat do dokončených garáží komunální techniky. Grygovská sokolovna hostila ochotníky z Brodku, kteří sehráli bláznivou komedii „A je to v pytli!“. V sokolské zahradě proběhl tradiční Dýňový jarmark, o čemž se můžete přesvědčit ve fotogalerii. Ve škole byla zrekonstruována kotelná a pořízena klimatizace k předškolákům. O tomhle a mnoha dalších věcech se dočtete v Grygovských novinách.

Přeji Vám hezké počtení a pěkný podzim

Váš starosta
Tomáš Kubáček

Podzimní a zimní akce v Grygově

pátek 24. října
LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD

vychází od budovy školy
v 18.00 hodin

sobota 29. listopadu
**ROZSVÍCENÍ
VÁNOČNÍHO STROMU**

u kapličky

pátek 26. prosince
VÁNOČNÍ KONCERT
v kapličce

Bitva o Krieg Aw

V sobotu 20. září mohli občané Grygova spatřit opravdu netradiční podívanou. Na travnatém pozemku Za Humny se setkalo 130 historických šermířů z Moravy i Čech, aby vyprávěli legendu o vzniku obce Grygova...

...Více na straně 3

Den otevřených dveří garáží

Garáže komunální techniky již slouží svému účelu a každý si je mohl prohlédnout ve středu 15. října, kdy byly otevřeny pro veřejnost. Moderní garáže s dílnou a zázemím pro obecní pracovníky vznikly rekonstrukcí budovy č.p. 206, která dříve léta sloužila plemenářskému podniku jako tzv. spermabanka. Obec budovu před několika lety odkoupila společně s pozemky pod panelovou komunikací a pozemky v areálu ČOV. Obecní zaměstnanci již v garážích každodenně pracují, je tam přesunuta i komunální technika. Se všemi novými stroji a vybavením jim byly stávající garáže u obecního úřadu malé. Novou budovu stráží kamerový systém a zabezpečovací zařízení. Na prohlídce bylo možné prohléd-

nout si i fotografie objektu před rekonstrukcí i během stavby. Nechyběly chlebičky, koláčky, voda či káva. Děkujeme všem, kdo se stavili.

-oú-

Den otevřené dálnice

Stavba dálnice D55 v úseku Olomouc – Kokory se blíží ke svému zdárnému konci, provoz bude zahájen v prosinci. V sobotu 4. října se konal Den otevřené dálnice, kde jsme si ji mohli vyzkoušet na vlastní kůži, ať už pěšky nebo na kole, koloběžce a bruslích (samozřejmě kolečkových). Mohli jsme si tam dát něco k občerstvení nebo kávu, děti si mohly nejen zaskákat ve skákacím hradu a posedět v bagru, ale třeba si i zahrát se stavebníci nebo si nechat pomalovat obličej a dostat balonek od klauna. Párek v rohlíku a cukrová vata, to bylo zdarma, přesně jak sliboval mluvčí ŘSD pan Rýdl. Ten nás dokonce osobně přivítal u vstupu. Kromě něj jsme mohli potkat na bruslích třeba ministra dopravy v bílé mikině. Počasí celkem přálo, sice foukalo, ale svítilo sluníčko. Musím zmínit, že ředitelství silnic a dálnic má také svoje bonbóny – Lipo s logem ŘSD bylo fakt dobré. Někteří Grygovčáci se můžou poznat na fotkách. Hlavně se už těšíme na prosinec.

Foto: Petr Pelíšek, Olomoucký deník

-tk-

Foto: Pavel Peňaška

Foto: Petr Pelíšek, Olomoucký deník

Foto: Petr Pelíšek, Olomoucký deník

Foto: Pavel Peňaška

Foto: Petr Pelíšek, Olomoucký deník

Foto: Tomáš Kubaček

Foto: Pavel Peňaška

Bitva o Krieg Aw

V sobotu 20. září mohli občané Grygova spatřit opravdu netradiční podívanou. Na travnatém pozemku Za Humny se setkala 130 historických šermířů z Moravy i Čech na nultém ročníku, aby vyprávěli legendu

o vzniku obce Grygova. Jako námět posloužila skutečná, a dodnes existující, darovací listina krále Václava III. z roku 1306. Panovník daroval městu Olomouci pozemky, na kterých byl založen dnešní

Grygov. Na ty samé pozemky si však činil nárok i rytíř Unka z Majetína. Jak spor probíhal, úplně přesně nevíme, my jsme zvolili poněkud dramatictější, o to však atraktivnější, formu bojové konfrontace.

Když píšu my, mám na mysli Vandrovní Továřstvo Harcíř. Jsme společenství milovníků středověké historie Moravy. Od historického šermu, přes dobovou turistiku, tedy poutnictví, až po středověkou kuchyni.

Jedním z našich členů je i grygovský občan a patriot K. B., který celý tento podnik inicioval. Je nutné přiznat, že šermířské akce těchto rozměrů jsou už, pro svou nákladnost, na Moravě poměrně vzácné. Mnohé obce se k podobným podnikům nestaví zrovna kladně. Právě proto nás Grygov velmi mile překvapil. Od samého začátku jsme cítili jasnou podporu a jednání s vedením obce bylo vždy konstruktivní a na vysoké úrovni. Zapůjčení obecního mobiliáře nám taky významně ušetřilo finance, které by jinde chyběly. No a jaká byla Bitva o Krieg Aw? Kdo se přišel podívat, ví nejlíp sám. Za nás skvělá, bouřlivý potlesk byl naší nejlepší odměnou.

No a co bude dál? Připouštíme, že máme trochu hluboko do kapsy, nejsme příjemci peněz z veřejných rozpočtů, ale přesto věříme, že potřebnou sumu na provoz dáme dohromady. Sami pracujeme stovky hodin naprosto bezplatně, pokusíme se však oslovit firmy a podnikatele v regionu, protože každá koruna nebo třeba jen hromádka prken, můžou vykouzlit nový, napínavý a výpravný příběh. Doufáme, že se za rok opět setkáme v Grygově.

My se moc těšíme už teď, a vy se nechte překvapit ...

Vaše

Vandrovní Továřstvo Harcíř

Z grygovské pokladnice vzpomínek

Jsme grygovské náplavy už 27 let a vždycky nás potěší, když se dozvíme nějaké dobové zajímavosti nebo osobní vzpomínky. Třeba že v parku býval rybník – to si dnes už ani neumíme představit. A tak nás napadlo oslovit některé naše sousedy, místní rodáky, aby se s námi podělili o své vzpomínky na dětství a život v obci.

Jako první jsme se obrátili na paní **Aničku Bundilovou**. Sama už se na rozhovor necítila, ale přesto nám ještě něco málo pověděla. Jsme vděční, že jsme ji zastihli dřív, než si ji Pán Ježíš povolal na věčnost.

Paní Bundilová byla rodačkou z Grygova, celý život žila v domku na Týnecké ulici. Milovala své povolání, byla učitelkou mateřské školy, do které nastoupila hned po škole a zůstala tam až do důchodu. Vzpomínala, že tehdy bylo ve školce opravdu hodně dětí, hned několik tříd – to už dnes nevidíme.

Její nejkrásnější vzpomínky na Grygov se vážou k dětství: běhala po zahradách, polích, mezi domy, tehdy ještě nebyly asfaltové silnice. A také prý ráda lezla po strozech, hlavně ovocných. To jí vydrželo až do pozdního věku – ještě před pár lety spadla z třešně, když slíbila kamarádce, že jí nějaké natrhá.

Sám na paní Bundilovou vzpomínám jako na akční ženu – hned tu, hned tam, ať už na kole (ze kterého sestupovala ještě za jízdy), nebo pěšky svižným krokem. A její koláčiky? Nepřekonatelné!

Naše další kroky vedly za paní **Janou Horáčkovou**, která nám vždy ochotně poradí, co a jak pěstovat. A že je vyhlášená svými bonsajemi a skalkami, to jistě víte...

Život mezi šutry a bonsajemi

S paní Janou Horáčkovou se známe už řadu let. Je to neúnavná zahradnice, specialistka na skalničky a bonsaje, veselá dáma a grygovská rodačka! Narodila se přímo v domě, kde dodnes bydlí – stavěli ho její prarodiče.

Žila jste v Grygově celý život?

Ne, my jsme ještě zažili tzv. umístěnkový systém. Do školy přišla nabídka z různých podniků, a podle toho se pak nastupovalo do zaměstnání. Studovala jsem ekonomickou školu a poslali mě do Nového Jičína.

Až do Nového Jičína?

Ano. Měly jsme tam jít čtyři holky, ale na

konec jsem zůstala sama. Strávila jsem tam asi rok a půl. Protože tehdy bylo těžké najít práci blízko domova, studovala jsem inzeráty v novinách a časopisech, a nakonec se mi podařilo najít místo na ředitelství Prefsy v Olomouci. Tam jsem pracovala až do mateřské. Po svatbě jsem ale bydlela v Týnci, tam jsem pak nastoupila do ÚP, nábytkářského závodu ve Velkém Týnci. Později jsem se však musela s dětmi od manžela odstěhovat, a tak jsem se vrátila zpět do Grygova. Jsem tu už 47 let.

Jaká je vaše nejhezčí vzpomínka na Grygov?

Rozhodně obecná škola. Tam jsem poprvé „přičichla“ k zahradničení. Ředitelem byl Karel Suchánek, který spolu se Zdeňkem Košackým a panem Odstrčillem zakládal zahrádkářský spolek. Ve dvoře školy jsme měli záhonek, kam jsme chodili „na pozemky“. I o prázdninách jsme tam museli chodit zalévat a okopávat. Odměnou nám byla třeba půlka kedlubny.

Paní Žofie Košacká, maminka Ivy Hlaváčové a Blanky Kračmerové, tam také učila. Měli jsme s ní ruční práce – vyšívání, pletení. A hlavně nás brávala na procházky, kde nás učila poznávat polní kvítí, druhy obilí... Chodívali jsme do Hájku, do Království i do skal.

Na druhý stupeň se chodilo do Velkého Týnce. Pěšky nebo na kole, jiná doprava nebyla. Cestou to byla ale zábava – na jaře, když bylo v potoce víc vody (to ještě býval sníh), jsme pouštěli po proudu lodičky. Kluci na jedné straně, holky na druhé. Domů jsme pak přišli mokří a já schytala i nějaký ten pohlavek. V zimě jsme zabořili kola do závějí a koulovali se

i přes cestu, auta skoro nejezdila. Na silnici jsme si mohli klidně nakreslit panáka nebo hřiště a hráli jsme vybíjenou. A na jaře? To jsme zase chytali chrousty!

Ale bylo i práce. Maminka nebo stařenka chodily v době žni ke Škrílům na pole pomáhat k mlátičce. Já jsem odhrabávala plevy, zatímco ostatní děti se jely koupat na pískáče. Nebo jsem na poli kladla provázky, na které se skládalo pokosené obilí. Ze svázaných snopů se pak stavěli „panáci“ a my se kolem nich večer honili. Dnes, když se my, letité báby, sejdem u kávy, máme na co vzpomínat.

Když začal školní rok, „narukovali“ jsme do chmelnice – tehdy se chmel trhal ručně, česačky nebyly. Někdy byla možnost pracovat i doma. JZD Hostkovice rozváželo otýpky (v každé byly čtyři opratě) a my se stařenkou jsme z nich otrhávaly šišťice. S kamarádkami jsme soutěžily, kdo nasbírá víc větví. Chodila jsem také ke Státnímu podniku silnic trhat třešně kolem cest – kilo za 90 haléřů. Ve škole jsme ještě museli odevzdávat nasbírané léčivé rostliny. Tehdy děti pracovaly víc než dnes.

Proč jste šla studovat ekonomii, když máte tak blízký vztah k zahradě?

To bylo složitější. Chtěla jsem na zahradnickou školu nebo se vyučit švadlenou, ale musela bych na internát nebo daleko dojíždět. To tehdy nebylo tak běžné. Po maturitě jsem zvažovala i vysokou školu v Brně, ale když jsem viděla, kolik latinských názvů bych se musela učit... Číslo mi jdou prostě líp než jazyky.

Máte ještě další vzpomínky?

Samořejmě! Paní učitelka Košacká s námi vedla divadelní kroužek. Představení byla v sokolovně a bývalo narváno. Jednou jsem hrála i prince, chyběli totiž kluci. V divadle jsem pak pokračovala i v Týnci. Divadlo mi tu dnes chybí nejvíc.

V sokolovně se také promítaly filmy. No jo, teď už jsem stará, nechce se mi večer někam chodit, ale jsem ráda, že se tady pořád ještě filmy promítají.

A jaké jsou vaše nejhorší vzpomínky?

To se nedá říct takhle jednoduše. Ale vadilo mi vždy, když se i na naší ulici tvořily různé skupinky. Podle nálady nebo počasí – jednou byli ti s těmi proti jiným, jindy se to prostřídalo a zase jsme se skamarádili. Tady moc holek nebylo, tak jsem lítala s kluky, třeba od Gábů. Často jsme chodili do skal. Zkrátka, les, příroda, to je u mě na prvním místě dodnes.

Strašně ráda jsem jezdila do Chlumu – víc než do Království. Fascinovaly mě kytky na skálách, a tak jsem se stala skalničkářkou. Což je, myslím, tady u mě dobře vidět (smích). Samý šutr, kytky a bonsaje. Taky

jsem moc ráda fotila, zejména les a západy slunce. Na ty jsem často vyrážela s vnučkou Aničkou.

A kdy přišly bonsaje?

To bylo ještě před revolucí. Můj táta pracoval v Prefě, a sousedsky si tu všichni vypomáhali. Jeden dostal beton, druhý betonový plot... Pan Horák, který v lomu jezdil s mašinkou, tátovi vozil ploché kameny. Těmi jsme dláždili dvůr. Říkala jsem si, že by to chtělo nějakou zeleň. A jednou jsem ve stánku PNS v Olomouci při cestě do práce zahlédla časopis s obrázkem malého stromu v misce. Tam jsem poprvé viděla slovíčko „bonsaj“. Bonsaje se tehdy nedaly koupit, to jste si je musel sám vypěstovat, vytvarovat... a keramika stála pakatel. Později jsem pracovala v grygovské drátovně, kde se vyrábělo pletivo. A ještě předtím, když měla Česká spořitelna pobočku v každé větší dědině, jsem vedla tu grygovskou.

Chtěla byste ještě něco dodat?

Ocenila bych lepší propojení s Týncem. Tam se toho děje tolik, a my se to dozvíme jen z doslechu! Dřív jsme se domlouvaly celé rodiny a někdo mě třeba vzal autem. Kdybychom o akcích věděli dopředu, mohli bychom se taky vypravit. Pamatuji si, že pan Tomek (učitel LŠU) a pan Lahoda (recitátor, vedoucí dramatického kroužku ve Velkém Týnci) organizovali nádherné koncerty – vystupovala třeba Simonová, Chladil, Neckář... To se prostě nedá zapomenout.

Paní Horáčková, děkuji vám za krásné povídání.

Ptal se Jiří Bartík

Bezpečná cesta do školy a ohleduplnost v dopravě

Začal nový školní rok a naše ulice opět ožily dětmi, které chodí pěšky, jezdí na kolech či koloběžkách a čekají na autobusy. Září a říjen jsou měsíce, kdy se dny rychle krátí – ráno bývá mlha, odpoledne se brzy stmívá a viditelnost je horší než v létě. O to důležitější je myslet na bezpečnost na silnicích.

Rodiče mohou své děti vybavit reflexními prvky, pásky, vestami nebo batohy s odrazkami, které dokáží výrazně zvýšit jejich viditelnost. Stejně tak i cyklisté a chodci by neměli spoléhat na to, že je řidič uvidí – světla a reflexní doplňky jsou v podzimním období základ.

Zároveň prosíme řidiče, aby nezapomínali na ohleduplnost – nejen k dětem, ale i k ostatním účastníkům provozu. Parkovací místa v obci jsou převážně veřejná a slouží všem. Bylo by proto dobré, aby je nikdo z nás neblokoval a nesnažil se je přivlastnit jen pro sebe. Místa s omezenou rychlostí na 30 km/h a zóny označené

značkou obytná zóna (IZ5a) mají svůj důvod: děti si zde mohou hrát, chodci mají přednost a auta se zde pohybují jen krokem.

Nesmíme zapomínat ani na to, že na některých křižovatkách v obci platí přednost zprava – pravidlo, které je jednoduché, ale často přehlížené.

Občas vidíme mládež, jak projíždí obcí ve vyšší rychlosti, s upravenými výfuky a pískotkem pneu v zatáčce. Nikdy nevíme, zda

se zpoza zaparkovaného auta nebo zeleně náhle objeví dítě, nebo se nekutálí míč. V takové chvíli může rozhodovat zlomek vteřiny – a jedině ohleduplnost a nízká rychlost dokážou zabránit neštěstí

Naším cílem není někoho kárat, ale společně si připomenout, že bezpečnost začíná u každého z nás. Pokud budeme ohleduplní, budeme dbát na pravidla silničního provozu a myslet i na

ostatní, může být naše obec pro děti i dospělé bezpečnějším a příjemnějším místem.

Přejeme všem školákům úspěšný start do nového školního roku – a nám všem klidné a bezpečné cesty!

-mř-

Komedie „A je to v pytli!“ rozesmála grygovskou sokolovnu

V neděli 12. října 2025 se v grygovské sokolovně uskutečnil další z oblíbených kulturních večerů. Obec Grygov srdečně pozvala své občany na divadelní představení souboru J. K. Tyl z Brodku u Přerova, který přivezl komedii s výstižným názvem A je to v pytli!

Už od prvních minut bylo jasné, že diváky čeká večer plný smíchu a dobré nálady. Veselá hra nabídla řadu komických situací, záměn i překvapivých zvrátů, které herci s lehkostí a energií přenesli na jeviště. Publikum reagovalo spontánním smíchem a často ocenilo výkony ochotníků potleskem i během samotného děje.

Soubor J. K. Tyl opět potvrdil, že patří mezi zkušené amatérské divadelníky, kteří dokážou vytvořit výbornou atmosféru a vtáhnout diváky do děje. Herci předvedli výborné výkony, ať už šlo o hlavní role či menší komické postavy – každý z nich přispěl k celkově vydařenému večeru.

Sál sokolovny byl zaplněn a bylo zřejmé, že kulturní akce v Grygově mají své pevné místo a oblibu. Diváci odcházeli s úsměvem a dobrou náladou, což je nejlepší důkaz, že představení sklidilo zasloužený úspěch.

Poděkování patří nejen souboru J. K. Tyl

Brodek u Přerova za skvělý výkon, ale i organizátorům za příjemně zajištěný večer. Věříme, že podobných kulturních setkání bude v naší obci přibývat – protože smích a společné zážitky k životu v Grygově prostě patří.

-mř-

KRONIKA

„Čuháčtina“ versus Grygov

Slovo „Čuháčtina“ v nadpisu bude pro mnohé z nás, zvláště mladších, znít nesrozumitelně. Proč právě tento termín? Proč v Grygovských novinách? Proč v souvislosti s historií Grygova? Jak souvisí čuháčtina s oblastí Hané, kde žijeme? Jak souvisí Olomouckým krajem? Jak souvisí s okolím na jih a východ od Olomouce, oblastí Prostějova, Přerova, Kojetína a obcí okolo nich? Bylo by zde spousta „jak a proč“. Pokusím se vše trochu zjednodušit a objasnit následně. Zdrojem informací bude, jak jinak, opět stará kniha... o té později. Nejprve k samotnému pojmu čuháčtina. Jedná se o podřečí hanáčtina. To znamená o způsobu ústního dorozumívání mezi lidmi v dané oblasti. Na území České republiky je úředním jazykem samozřejmě čeština. Podíváme-li se podrobněji na mapu naší vlasti z hlediska nářečí, pak zjistíme, že čeština má mnoho odstínů výslovnosti, kterými se lidé mezi sebou dorozumívají. Příkladně někteří jazykozpytci rozdělují nářečí na severovýchodočeská, středočeská a jihozápadočeská. Na Vysočině potom českomoravská. No a u nás, na krásné Moravě, jsou poté uváděna nářečí středomoravská, východomoravská, slezská. Je to takové základní rozdělení. Nesmíme zapomenout na pohraniční území státu, zvláště pak na severu, severozápadě a jihu České republiky. Ano, jsou to Sudety, kde se vlivem předválečných, válečných a poválečných událostí mísilo obyvatelstvo a s tím bylo spojené i prolínání jednotlivých nářečí s němčinou a polštinou. Na východě republiky pak prosakovala do nářečí slovenština (Valašsko, Slovácko). Toto je jen krátký, stručný náhled do teorie. Hluběji necht' se zabývají problematikou vědci v oboru lingvistiky. Důležité ale je, že celá populace republiky se mezi sebou vždy dorozumí, neboť základem je, jak jinak, kořen komunikace. Tou je čeština. Všechna nářečí jsou si vzájemně srozumitelná, i když někdy vyznívají humorně.

V následujícím odstavci bych chtěl připomenout některá literární, filmová a hudební díla, ve kterých jsou uvedena nářečí různých oblastí republiky. Na počátku bych zmínil večerníčkový seriál Krkonošské pohádky (Kerkonošské poudačky) s počátkem natáčení v roce 1974, režisérky Věry Jordánové. Herecky byl tento projekt mistrně obsazen Františkem Peterkou (Krkonoš), Hanou Maciuchovou (Anče), Jaroslavem Satoranským (Kuba), Iljou Pracharem (milostpán), Zdeňkem Řehořem (hajný). Vypravěči byli Bohuš Záhorský a Martin Růžek. Celé příběhy jsou, co se týče dialogů a vyprávění, uvedeny v nářečí oblasti Krkonoš a Jizerských hor. Tuto nádhru jistě všichni známe, jak z dětství, tak

i nyní v dospělosti. Z jiné oblasti uvádím režiséra Zdeňka Trošku a jeho pohádkový příběh Princezna ze mlejna z roku 1994. Následovala Princezna ze mlejna II. z roku 2000 a poté seriál. Tam zaznívá ryze jihomočeské nářečí i v písních. No a pojďme na Moravu. Začneme na severu Moravy v Ostravě, bývalém „železném srdci republiky“. Tam přežívá slezskomoravské nářečí, taktéž lašské s příměsí polštiny. Jako názorný příklad bych uvedl dva písničkáře a ostravské bardy. Jaroslava Nohavicu a Pavla Dobeše. Jaroslav Nohavica komponoval píseň „Až to se mnu sekne“. Pro názornost uvádím první sloku:

Až to se mnu sekne... úryvek,
autor Jaroslav Nohavica

*Až obuju si rano černe papirove boty,
až i moja stara pochopi, že nejdu
do roboty.
Až vyjde dluhy pruvod smutečnich hostu,
na Slezsku Ostravu od Sikorova mostu.
Až to se mnu sekne, to bude pěkne,
pěkne, fajne a pěkne,
až to se mnu definitivně sekne...*

Pavel Dobeš v ostravském dialektu složil píseň „Zapomenutý trumf“ z hornického prostředí. Taktéž pro názornost uvádím první sloku:

Zapomenutý trumf... úryvek,
autor Pavel Dobeš

*Z uhla prach a kašel, kdybys farat' kaj šel,
tak dycky trpi pajšel, to každý haviř vi,
tuš vylezli sme z d'ury, shodili mundury
a kvůli fyzkultury sme turu podnikli.
Hrnul sem se příkladem, bo sem nětušil,
že se budě losovat, aby přehled byl,
kdo s kym zrobi dvojicu,
aby v červencovym hicu
z Vítkovic na Ostravicu do cila dorazil...*

Obě písně jsou běžně dostupné na internetu, doporučuji poslechnout, jsou obě vtipné i naučné, zní tam ostravský dialekt v „plné parádě“, prostě „ostraváci mají kratke zobaki“. Pojďme dále na Moravu jižněji. Kniha „Slovácko sa súdí“, autora Zdeňka Galušky, je krásným příkladem nářečí slováckého. Krom humorných příběhů ze života slováckého venkova, nabízí i ponaučení a je průvodcem uvedeného nářečí. Kniha se stala námětem pro filmový seriál „Slovácko sa nesúdí“, z roku 1975, režii měl Petr Tuček. Dominantními postavami byli herci Josef Króner, jako Matúš Pagáč a Oldřich Velen, jako Jura Klásek. Na rozdíl od knihy nekončily příběhy u soudu... Další krásnou knihou je „Náš dědek Josef“

autora Jaroslava Matějky. Na motivy knihy byl natočen film stejného jména, režiséra Antonína Kachlíka z roku 1976. Opět, jak v knize, tak ve filmu, zní slováčtina. Dědka Josefa ztvárnil Bohuš Záhorský, sekunduje mu, mimo jiné, František Filipovský. Filmem a životem dědka provází, jako vnuk, herec Svatopluk Skopal. Mám za to, že je to ukázka průběhu života od dětství, mládí, dospělosti, zrání, stáří i smrti v oblasti Pavlova, vinařského regionu. Obec Pavlov leží jižně od vodní nádrže Nové Mlýny. Jiřina Šejbalová ve filmu ztvárnila trpělivou a vše snášející ženu dědka Josefa. Na tu se nesmí zapomenout.

Když jsme na té naší Moravě, pak považují za důležité připomenout další knihu a tou je „Liška Bystrouška“ od Rudolfa Těsnohlídka, vydanou prvně v roce 1920. Je psána spisovnou češtinou, ale má statě, které mají souvislost s hanáčtinou typickou pro Brněnský kraj. Krásná humorná a poučná bajka. Někteří odborníci uvádějí, že, nářečí v těchto dílech nejsou až tak přesná, ale na kráse jim to nijak neubírá. Jen na okraj připomínám i dialekt, kterým komunikují lidé v Praze a taktéž „brněnské hantec“. To by ale bylo téma na další a delší pojednání.

Nyní k jádru věci. Vraťme se na milovanou Hanou a nářečím s ní spojeným. Pokusím se o stručný náhled do problematiky. To usnadní, jak jinak, než historická kniha, o které jsem se zmiňoval na počátku článku. Tou knihou je „Čuhácká dědina, památník podřečí čuháckého, 1937 – 1947“, napsaná Františkem Dočkalem, rodákem z Velkého Týnce, vydání z roku 1967, (dále Čuhácká dědina). Mám k dispozici z pozůstalosti. Dalším zdrojem informací je taktéž kniha vydaná v roce 1991 „Čuháci ve kládajú“, na které se podílel týž autor a je k mání v Okresní knihovně v Olomouci. V neposlední řadě je nutné uvést publikaci „Grygov 1306 – 2006“, vydanou obcí Grygov v roce 2006. Mnozí ji máme doma, ale určitě bude uložena v knihovně Grygova.

Opět trochu bádání a teorie. Uvedu informace získané z knih uvedených výše. Slovo „čuhák“ je hanáckým výrazem pro „lidi mluvící jiným nářečím“. Přiznám, že mě nenapadá nějaká vazba, souvislost nebo podoba s nějakým příbuzným slovním výrazem. O původu čuháckého podřečí se přeli češtináři a dějepisci. Někteří uvádějí, že je příměsí do hanáčtina od příchozích obyvatel z Valašska a Slovácka po „válkách švédských“ (Pozn.: Třicetiletá válka 1618 – 1648, krutě zasáhla celou Evropu, bezúspěšně vraždění a rabování bylo její součástí). Prořídle domorodé obyvatelstvo bylo poté, dle tvrzení, nahrazováno v naší oblasti příchozími z Valašska a Slovácka, jak uvedeno výše. Toto potvrzuje i jiná

teorie, že to byli i vojáci, kteří „naše vylidněné kraje tehdy doosídlovali“. Další znalec hanáckého národopisu má za to, že smíšení hanáckého a lašského dialektu se jeví, z hlediska etnografie, jako nezdůvodněné. Jiný odborník z Ústavu pro jazyk český, při ČSAV (tehdejší Čsl. akademie věd), uvedl, že čuháčtina je vývojovou součástí hanáčtiny. Jako příklad uvedl dva výrazy: staročeské „strýc a múka“ se vývojově změnilo na „střec a mauka“, pak na hanácké „stréc a móka“, a poté na čuhácké „strýc a múka“. V čem se ale všichni badatelé shodují je to, že čuháčtina se vyskytuje v úzkém pásu vesnic, jehož součástí, mimo jiné, je i Grygov a Velký Týnec. Dále se vědci shodují ve faktu, že první výskyt čuháčtiny se datuje okolo roku 1650. Pro přehlednost uvádím ručně kreslenou mapku z knihy Čuhácká dědina, kde je patrné rozšíření čuháckého podřečí v teritoriu. Dalo by se popsat více názorů na vznik zvláštností a odlišností čuháčtiny od klasické hanáčtiny. Hanáčtinou se lidé ještě částečně dorozumívají v oblasti Litovle, Senice na Hané a Náměště na Hané dodnes. Zajed'te a uslyšíte.

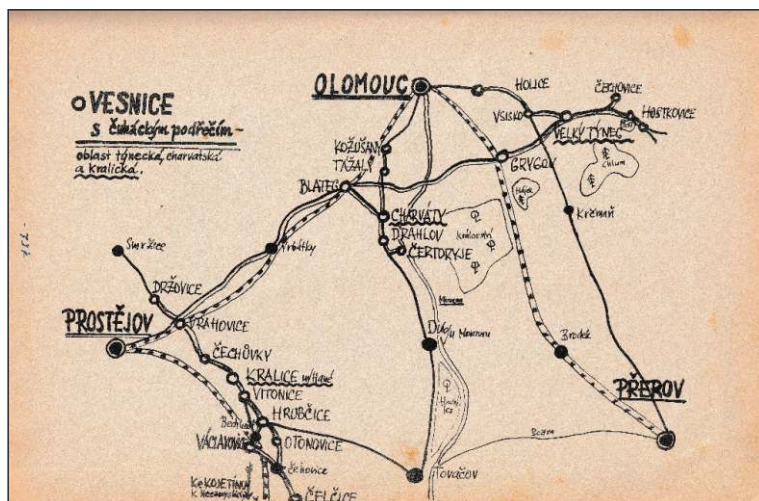

Jindřich Skopalík,
autor vyprávění Gregofsky hode

Nedá mi to. „Tož aspoň kúsek ze začátku“:

„Gregofsky hode“ úryvek, autor Jindřich Skopalík

Tem gdo na nich nebel a nešil f průvodě aš pod Hájek, tak neví co to je. Gdýsek, deš ledi v dědinách se ževile jenom zemědělstvím, tak se hode slavile ten deň, na který přepadl svátek svatyho, kerymo bel zASFĚCENÝ kostel nebo kapla. Z mých mladých let se to dodržovalo jenom v Štěchovicích. V inšich dědinách se slavile hode tú nedělo,

Mapka z knihy Čuhácká dědina, která mapuje území s čuháckým podřečím.

Teorii vzniku a vývoje čuháčtiny se věnoval i rodák z Grygova pan Jindřich Skopalík. Podařilo se mi pořídit i jeho fotografii, kterou jsem získal z jedné z publikací. Omlouvám se sníženou kvalitou snímku. Jindřich Skopalík publikoval v knize Grygov 1306 – 2006 nádherný a obsažný článek „Gregofsky hode“. V něm popisuje v čuháčtině průběh hodových slavností a dění kolem nich z historie Grygova i Velkého Týnce. Nemohu článek uvést, jako přepis, neboť jeho stať je tak obsáhlá, že by přesahovala rámec Grygovských novin. Velmi doporučuji přečíst, v plném znění je uvedena v knize Grygov 1306 – 2006 od stránky 155. Je to zajímavé a zábavné počtení. Po prvních řádcích zjistíte, že není možné číst rychle, unikla by krása čuháckého podřečí. Oko, mozek i rozum si ale po krátké době uvykne a pak si vychutnáte celé smysluplné pojednání.

kerá následovala po svátku svatyho, kerymo bela kapla zASFĚCENÁ. Tak v naši kolátoře se první hode slavile f Krčimani. Tam kapla, s který se pozdíš stal filiální kostel, bela zASFĚCENÁ svatymo Florijánkovi. Jeho svátek přepadá na 4. křětna. Pak bele hode o nás v Gregově. Naša kapla bela zASFĚCENÁ svatymo Jánovi Nepomuckymo, jeho svátek je 16. křětna, tak hode v Gregově se slavile tú nedělo po 16. křětno... (konec přepisu, zbytek nechám na čtenáři, pokračování by bylo vytrženo z kontextu vzpomínek Jindřicha Skopalíka).

Myslím, že nejlepším průvodcem čuháčtinou je samotné vyprávění zaznamenané v knihách, jak uvedeno v úryvcích tohoto článku. Teoretické údaje o odlišnostech hanáčtina a čuháčtina by byly trochu nudné, čtenářsky málo zajímavé. Proto prezentuji další méně obsáhlé, ale, dle mého

názoru, trefné přepisy. Krátké, méně známé ukázky čuháčtiny, se mi podařilo zajistit z knihy „Čuháci vekládají“ mapující požár sokolovny v Grygově ze dne 18. 1. 1969. Uvádím doslovný přepis, snad neporušuji autorská práva. To je jeden z nich:

„Jak hořele gregovčti hasiči“,
úryvek, autor František Dočkal

Je to ož pár let, co hasiči ve vedlíšim Gregově pořadale jedno soboto v lednu, slavný hasičský ples. Belo k pulnoce, zábava v nýlepšim a fšecker pořádně rozšúpnoty. A tú dobú sem šil právě já od nádraží – vekládajú strýc Dosúdil, - z vlako dom do Týnca... Dež přecházim k sokolovně, gde se plesalo, co v měsíčním světle nevizo?? Ze střechy sokolovně se vali kúř, ale nýni to z komina! Běžim tam a povídám dvúm hasičom, kteří seděle o dveří o pokladně: „Hoří vám sokolovňa!!“ Ti hasiči se na mě moc škaredě podivale. „Te neřáde jeden, te si z nás bodeš dělat blázna??! Jedeš ven!!“ A na sále začinale mozekañti právě známý kúsek: „Hořela lípa, hořela, pod ní panenka seděla, jiskřičky na ni padaly, mládenci pro ni plakali...“ A proto každý volal: „Hoří! Gde ste hasiči?!“ A fšeci vesele zpivale a tančile. A já sem otěkal nazpátek na nádraží telefonovat pro hasiče. A teprový potom, až cisterne olomúckých požárniku začale stříkat a celá střecha bela v jednom plameňo, bel konec pleso. Gregovčti hasiči tú noc nestříkale, ale hasele tehdá, až do rána, smotek z neslavně skončenyho pleso v propadlišťo zhořelý sokolovně gořalkú. (konec přepisu).

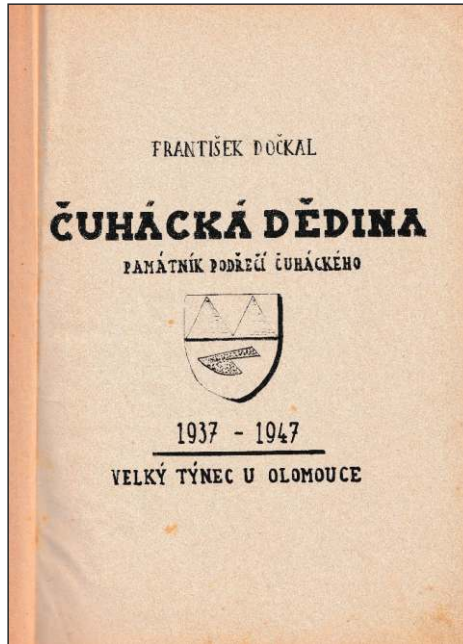
Z knihy „Čuhácká dědina“ vyjímám část textu, jako další přepis, obsahující dospívání tehdejší mládeže a jejich první kontakty mezi pohlavími. Jedním z těchto kontaktů mezi mladými byl tanec a „namlouvání“. Ptám se: „Platí to i dnes?“

Výpis a přepis „tanec a namlouvání“, výpis z textu, bez názvu, autor František Dočkal

... Člověk posedlý tancem húpál, skákal, lital, točel se a abe to nevedpadalo gór hlúpě, spival si pře tem... No a pozdíš si nechal k temo hrát. Tak se stalo tančení jakýmse obřadem a běda odělat o pul kroka vic! Totiř člověk oš netančel ani sám, ale abe prý to belo pěkníši a vic z teho měl, obímal pře tanco osobo drohyho pohavi... Deš si netanečník pře takový „zábavě“ zacpal obě oše a jenom se dival – zvlášč tak po pul noce – oviděl hroznú vřavo, f který v pracho a poto řádilo stádo ledi. A mozekañti k temo fúkale, táhale a romplovale. Na plagátech belo napsany: Velký společenský ples... To deš kluci začale vecházet školo, začinale se ohlížeť po děvčatech. Řikalo se, že im oš frčí v noso... O děřčat ta divná túha po mužských začinala o chfilko spíš...

Slečna se parádila, abe opýtala na sebe pozornost' a kluci obcházele kolem jejich domo jak mlsni kocůři, aš si jo jeden namlovil a začal s nů chodit'... K nám za děčatama chodivale fešáci a randivale s nima večir o dveři. Me, klučiska, zme ich tajně poslůchale, co si vekládajů... Nic zvláštniho, napřed se smile a řikale si dovijake hlůpote... ale jak se stmivalo, tišele se a potom jak debe tam vůbec nebele... Jenom za hodnú chvílo se decky ozvalo zašepnůti a vzdýcháni... A nám strašně vrtało hlavů, co ti dva tam mužů potmě, poticho tak dlůho dělat'?? (Až pak zme přešle na to, že je to, meslim, tá láska). Za svobodna se temo řikalo láska. To se poticho mačkale a oblizovale, jak se měle rádi... Ale deš bele spolem pak deset let, dvacet let – pane, to belo u nekterých oš ináč!! To belo negdy domlůvání, křečeni, řvani, aji nađávání a šermovale rokama, nohama. Každý chtěl, abe belo po jeho! Ale po bůrce zas bela doba smíro a děčka bývale na te chvíle ževů památků... (konec přepisu).

Co říci závěrem? Mým cílem nebylo uvádět širší údaje z teorie jazykovědy zaměřující se na nářečí naší republiky. Mám za to, že by to bylo nudně obsáhlé. Existuje mnoho vzdělanců, badatelů i na půdě vysokých škol v oboru zkoumání nářečí, jejich podřecí a odstínů řeči, co se týče verbálního i písemného projevu. Závěry jejich prací, mnohdy na úrovni akademických děl, obsahují i drobné odlišnosti. V případě čuháčtiny, jako příklad, uvádím nadpis článku

Titulní strana knihy Františka Dočkala z roku 1967

„Gregofsky hode“ a „Jak hořele gregovči hasiči“. Jde mi o psaní přídavných jmen „gregofsky“ a „gregovči“. Je správné „f“ nebo „v“? Díla vytvořili písmáci, určitě znalci čuháčtiny, ale pokud vyloučíme tiskovou chybu, tak se nabízí myšlenka, že se v drobných nuancích podřecí lišilo od vesnice k vesnici. To nic nemění na kráse a zvukomalbě čuháckého podřecí jako celku. Úplně na závěr chci uvést, že nářečí se pomalu, ale jistě, postupem času vytrácejí z běžného života. Naši rodiče a prarodiče

koncem minulého století běžně používali nářečí, kterými mezi sebou komunikovali. Naši rodiče hovořili se svými rodiči nářečím, jak uvedeno, ale při obecné komunikaci ve společnosti „přepli“ do běžné hovorové češtiny. No a dnes? Pouze nejstarší z našich seniorů, starousedlíků, nářečí používají, mladším potom ujede nějaké to čuhácké nebo hanácké slůvko s protáhlou koncovkou. A naše mládež i nejmladší, již žádné nářečí nepoužívají. Mají již svou moderní hovorovou češtinu protkanou cizojazyčnými slovy a zkratkami (tvl, omg, wtf, jj, thnx, btw a jiné). To není kritika, ale konstatování faktu, že čeština se vyvíjí, že nářečí, jako taková, obrazně „umírají“ a mizí z běžného života. Je to přirozený vývoj. Důležité je, abychom si všichni rozuměli nejen ve slovním projevu, ale i mezigeneračně v toleranci, pochopení a názorech. Přeji všem klidné dny, mír a pohodu v životě. „Přejo vám fšecko nýlepsi.“

Petr Bundil

PS: Máte-li někdo námět k popisu dění a událostí v Grygově z jeho blízké nebo vzdálenější historie, případně fotografie spojené s pamětí vašich předků, kontaktujte mě na Bundilpetr@seznam.cz. Například výstavba obchodního střediska, vývařovny, dalších stavebních akcí, zemědělství obecně a jeho kolektivizace, společenské, sportovní a kulturní akce v Grygově, nebo i události z hlubší historie Grygova. Za součinnost předem díky.

Střípky historie

V pohnutých dobách končícího středověku, se objevují mnohá hnutí, která navazují na odkaz nadšených kazatelů reformátorů. Jako byli Milíč z Kroměříže, Jan Hus, Jeroným Pražský, Petr Chelčický a mnozí další.

Také Tomáš Kempenský se nesmazatelně zapsal do historie, knihou o Následování Krista, která se stala nejčtenější knihou po Bibli svaté.

Několik citátů z této knihy ať je milým pohlazením pro naši duši.

Věřu, vznešená slova nečiní člověka svatým a spravedlivým, ale ctnostný život ho činí milým Bohu.

Každý člověk přirozeně touží po vědomostech, ale co přispěje (prospěje) učenost bez Boží bázně?

Kdo dobře zná sám sebe, málo se cení a nelibuje si v lidské chvále.

Za nic se nepokládat, ale zato o jiných smýšlet vždycky dobře a s úctou, to je veliká moudrost a dokonalost.

Ani kdybys viděl někoho zjevně hřešit nebo se dopouštět těžkých přestupků, nepovažuj sám sebe za lepšího; vždyť nevíš, jak dlouho sám vytrváš v dobrém.

Kdo svádí tužší boj než ten, kdo se snaží zvítězit sám nad sebou? A to by mělo být naším úsilím: přemáhat sebe a každodenně nabývat nad sebou větší moci a tak se zdokonalovat.

Opravdu správně vzdělaný je, kdo činí Boží vůli a zřiká se své.

Je velkou moudrostí neukvapovat se v jednání a nesetrvávat tvrdošjně na svém mínění.

Pravý klid srdce najdeme, když odporujeme nezřízeným vášním, a ne, když jim hovíme.

Proto není pokoje v srdci tělesného člověka, ani v člověku oddaném pozemským věcem, nýbrž jen v člověku vroucím a duchovním.

Je pošetilý ten, kdo skládá svoji naději v lidi nebo vůbec v tvory.

Nepyšni se dobrými skutky, neboť jinak než lidé soudí Bůh, jemuž se mnohdy nelíbí to, co se líbí lidem.

Neotvírejte své srdce každému (Sír 8; 19), ale mluv o svých záležitostech s člověkem moudrým a bohabojným.

Lásku je třeba mít ke všem, ale důvěrnost neprospívá.

Mohli bychom dosáhnout velkého pokoje,

kdybychom se nezabývali řečmi a skutky jiných, do kterých nám nic není.

Vzepři se od počátku své náklonnosti; a odnaučuj se špatnému návyku, aby tě snad ponenáhlu nepřivedl do větší nesnáze.

Obrať se sám na sebe a chraň se posuzovat skutky jiných.

Často se zdá láskou, co je jen sobectvím, protože to zpravidla vychází z přirozené náklonnosti, z vlastní žádosti, z naděje na odplatu, nebo z touhy po nějaké výhodě.

Zřídka kdy hodnotíme bližního stejně jako sebe.

Sloužit jsi přišel, ne panovat; věz, že jsi povolán trpět a pracovat, a ne zahálet a bavit se.

Ozbroj se jako muž proti ďábelské ničemnosti: krot' svou nestřídmost a snáze pak ovládneš i ostatní tělesné sklony. Nikdy nezahálej, ale buď to čti, piš, modli se, rozjímej, anebo konej něco obecně užitečného.

Z knihy Čtyři knihy o následování Krista - Tomáš KEMPENSKÝ

Hasičské sportovní kolektivy

Od začátku roku jsme s dětmi navštívili 8 soutěží, z toho 6 v rámci Ligy mladých hasičů. V mladší kategorii se zatím držíme na 14. místě z celkem 41 družstev. Jejich nejlepším výsledkem je 6. místo z 32 družstev na soutěži v Kožušanech-Tážalech. U starší kategorie jsou průběžné výsledky zatím 24. místo z 38 družstev. To není špatný výsledek na to, že patří mezi jedny z nejmladších v této kategorii a teprve se učí. Nejlepší umístění je 8. místo z 27 družstev, opět z Kožušanech-Tážalech. Do konce ligy nám zbývají ještě dvě soutěže, takže se vše může změnit. Závodí také přípravka, společně s dalšími nejmladšími dětmi z Velkého Týnce.

Po prázdninové pauze jsme naše schůzky odstartovali netradičně – výletem na raftech, na nichž jsme sjeli mlýnský náhon Moravy. K obědu jsme si opekli špekáčky. Mladí hasiči od 3 do 15 let trénují celoročně. Od května do října venku, od podzimu do jara v sokolovně.

Pokud máte zájem přihlásit své dítě do našeho kroužku, přijďte se společně podívat na trénink. Probíhá každý pátek mezi 16:00 a 18:00 za školou u protipovodňové hráze. Od října trénujeme vedle hasičské zbrojnice, kde se připravujeme na Závod požárnícké všestrannosti.

Kategorie žen a mužů se také naplno zapojuje do soutěží. Zatím jsme absolvovali 23 závodů a ještě do konce sezóny nás

několik čeká. Nejvíce se těšíme na účast v Otevřeném mistrovství Evropy v nalévačce, které se každoročně koná v Širokém Dole u Svitav. Zapojili jsme se také do ligy Moravského poháru, kde muži neabsolvovali všechna kola, a proto jsme se umístili pouze na 8. místě z 11 družstev. Ženy

a zařizovali naši novou tréninkovou dráhu pro požární útoky za školou u protipovodňové hráze. Získali jsme také dotaci na pořízení materiálu pro tuto dráhu – kladiny, bariéry, skladovací kontejner a další vybavení, které bude v prostoru umístěno. Prosíme vás o ohleduplnost při návštěvě

to měly podobně a obsadily 5. místo z 12 družstev.

Během letošního roku jsme upravovali

této lokality a o to, abyste zde nenechávali odpadky ani psí exkrementy. Hrají si tu totiž i děti.

Pokud jsi starší, můžeš se stát sportovcem v družstvu mužů nebo žen. Nabíráme od 15 let. Průměrný věk u mužů je 23 let, 20 let u žen. Kontaktovat nás můžeš přes náš Instagram, kde sdílíme naše úspěchy: @sdhgrygov.

Adam Dvorský

Knihovna v létě

Léto v knihovně proběhlo v odpočinkovém duchu. Ještě před začátkem prázdnin se nejmenší čtenáři s maminkami v rámci cyklu Čtyři roční období sešli k prohlídce knih s letní tematikou. Ukázali jsme si, jak se balí kufr na letní dovolenou a řádně připravili Iva Arnošta i opici Švihandu na letní radovánky u vody.

O prázdninách mohly děti v knihovně opět využít barevného pískování, což je jedno z nejatraktivnějších, nejbarevnějších, nejveselejších a nejkreativnějších tvoření. Pískování rozvíjí u dětí všechny možné (i nemožné) dovednosti včetně soustředění a zklidnění. Odměna v podobě barevného obrázku je zasloužená a výsledkem je vždy naprosto originální výtvar. Pokud si chcete pořídit pískování domů, můžete využít prokliku na stránce www.knihobezka.cz, který vás zavede na e-shop www.radostv.pisku.cz. Proklikem pomáháte získat více obrázků a barevných písků pro děti v grygovské knihovně.

V předposledním srpnovém týdnu se pro děti na 1. stupni ZŠ uskutečnil ve spolupráci s Rodinným centrem Grygov třídní příměstský tábor s názvem Kouzelný svět příběhů. Tři dny byly nabitě čtením,

psáním, malováním, hrami, vyráběním a spoustou nádherných samolepek. S dětmi jsme se pročetli tématy pocitů a nálad, objevili jsme kouzelnou fantazii a vyzkoušeli v praxi, jak funguje kamarádství a spolupráce.

Po prázdninách se i knihovna přepnula do stylu školní docházky, neboť pro děti pořídila nové vzdělávací Albi knihy, Brainboxy, česko-anglické knihy a další naučnou literaturu. Zatímco děti se v knihovně mohou zábavným způsobem vzdělávat, dospělí čtenáři se mohou těšit na Autorské čtení se spisovatelkou Petrou Langovou, autorkou knih *Kde končí nebe* a *S duší lvíce*, které se bude konat v pátek 28. listopadu 2025 od 19 hodin.

Knihovna průběžně doplňuje knižní fond o novinky na knižním trhu a do svých čteček nebo mobilních telefonů si můžete každý měsíc zcela zdarma stáhnout až tři elektronické knihy nebo audioknihy z platformy Palmknihy. Základní informace

o knihovně a bohatou fotogalerii si můžete prohlédnout na webových stránkách <https://www.knihovnagrygov.cz/>. Aktuální informace jsou na facebookových stránkách Knihovna Grygov.

Petra Daníhelová,
knihovnice

KNIHOVNA GRYGOV ZVE NA AUTORSKÉ ČTENÍ

PETRA LANGOVÁ

pátek 28. listopadu 2025
19 hodin

povídání, čtení
prodej knih

občerstvení
zajištěno

tajný host

Léto za námi...

Rodinné centrum už několik let v řadě pořádá pro děti letní příměstské tábory. Letos se za podpory MAS Hanáckého království podařilo uspořádat celkem pět turnusů, dva pro děti ze školky a tři pro děti školní. Tematické zaměření bylo pestré hlavně pro nejmenší děti, které se staly indiány nebo kovboji, případně zachraňovaly Grygov s pomocí Tlapkové patroly. Starší děti pak měly tábory zaměřené více sportov-

ně, ale ani kreativita a rozvoj představivosti nezůstaly pozadu.

Těší mě, že je o tábory stále zájem a že většina dětí se účastní opakovaně, někdy i dokonce několika turnusů v rámci jednoho léta. To mi říká, že jsou děti spokojené a že táboroví vedoucí odvádějí super práci, kolikrát na úkor vlastního volna.

Takže všem lidem zapojeným do organizace táborů, od zpřístupnění sokolovny přes vedoucí až po zajištění stravy, patří velký dík.

„Během září začaly osvědčené celoroční kroužky a v říjnu proběhl náš tradiční Dýňový jarmark. Můžete se těšit na Minidílničky a Minicvičení. Pak už budeme šetřit síly a sbírat inspiraci na další rok.“

Za RCG Eva Miková

MINICVIČENÍ PRO DĚTI

Zábavný program plný říkanek a pohybu. Cvičení pomáhá dětem rozvíjet jemnou i hrubou motoriku, koordinaci a spolupráci s ostatními dětmi. Program je vhodný pro děti od 1-5 let.

**KAŽDÝ ČTVRTEK
V SOKOLOVNĚ GRYGOV
V ČASE 16:30 - 18:00**

CENA LEKCE 30 KČ

WWW.RODINNECENTRUM.GRYGOV.CZ
Tělocvičná jednota Sokol Grygov, Valentova 152, Grygov 783 73

MINIDÍLNIČKY

KAŽDÉ ÚTERÝ
9:00 - 10:00

**TVOŘENÍ PRO NEJMENŠÍ DĚTI
V DOPROVODU RODIČŮ**

**DĚTI SI MŮŽOU POHRÁT TAKÉ
V HERNÍČCE A PRO DOPROVOD
JE K DISPOZICI KÁVA/ČAJ**

CENA: 30 KČ/LEKCI

Adresa: Masarykova náves 79, 78373 Grygov
www.rodinnecentrum.grygov.cz

ZAHÁJENÍ NOVÉHO ŠKOLNÍHO ROKU V MŠ

Mateřská škola zahájila nový školní rok ve třech třídách s 49 dětmi. V modré budově MŠ jsou třídy Broučků a Myšek pro mladší děti, v budově ZŠ je třída Soviček, kterou v letošním roce navštěvují pouze předškolní děti. Z důvodu nízké porodnosti v Grygově a volné kapacity, přijímáme do naší MŠ i děti z okolních vesnic (Vsisko, Majetín).

Mateřská škola pracuje podle školního vzdělávacího programu „Školka dětem“. První měsíce jsou výchovně vzdělávací činnosti zaměřené zejména na adaptaci dětí, podporu prosociálního chování, změny prostředí, komunikační dovednosti, poznávání a vnímání blízkého okolí, změn v přírodě.

V tomto období zahájíme pravidelné aktivity nad rámec vzdělávacího programu – cvičení starších dětí v gymnastickém sále ZŠ, mladší děti cvičí s „duhovými hady.“ V novém školním roce budeme pokračovat ve spolupráci s jazykovou agenturou, která nabídla rodičům kroužek anglického jazyka pro děti, v jednání je také taneční kroužek. V prvním čtvrtletí proběhne v MŠ logopedická depistáž a vyšetření zraku. Podzimní témata nás provedou zahradami a poli s dozrávajícím ovocem a zeleninou. V jednotlivých třídách si založíme výstavy ovoce a zeleniny, které postupně budeme zpracovávat. V rámci akce „Týden knihoven“ navštívíme místní knihovnu. Čekají

nás také jednorázové akce v MŠ – divadla, program zaměřený na rozvoj emoční inteligenci dětí, beseda s ukázkou živého exotického ptactva.

Nejen začátek školního roku nabídne pestrý program, ale i rozloučení před prázdninami se neslo v příjemném duchu. Svůj svátek v červnu oslavily děti oblíbenou stezkou za pokladem, ve spolupráci se ZŠ nám žáci 4. třídy zahráli divadelní představení inspirované starými pověstmi. Poslední červnový týden jsme věnovali sportovním aktivitám s tradičními i méně známými disciplínami, který se nesl v duchu „fair play“, radosti z pohybu a společně stráveného času.

Novinky z Kulturního spolku

Milí sousedé z Grygova, už to skoro vypadá, že jsme na Vás zapomněli... Ale nebojte se... Akce jsme kvůli soukromým projektům museli přerušit, protože nám na ně prostě nezbýval čas. Už se ale všichni těšíme, až to zase všechno rozjedeme!

A co jsme tedy tento rok stihli? Voděň medvěda, Velikonoční občůzku klapačů a hodový program „Za Kaplů“...

Při minulém vydání Grygovských novin jsme bohužel nestihli uzávěrku, tak vám

přikládáme pár fotek. V So nám při posezení „Za Kaplů“ hrála kapela Heřmánek, bylo slušné počasí, tak vás přišlo opravdu hodně. V Ne už to bylo s počasím horší a my přemýšleli, že program zrušíme. Nicméně jsme se nedali a pozvaná cimbálová kapela Záletníci začala při sluníčku hrát venku. Bohužel začalo pršet, tak se přemístili do Hospody u Kapličky. Ta byla rázem plná a naši dříve narození spoluobčané litovali, že už není místo k tanci... Po oba dny jsme se o vás vzorně starali, ať

máte, co k snědku a pevně věříme, že vám chutnalo. Už teď přemýšlíme, jaký program pro vás nachystáme příští rok...

A co ještě do konce roku stihneme? 16.11. pro vás chystáme koncert ke Dni boje za svobodu a demokracii v Hospodě u Kapličky. Pracujeme na dalších postavách do Betlému a rádi vás uvidíme v našem stánku Nebe, peklo, ráj na zahrádce Hospody u Kapličky při rozsvěcování vánočního stromu.

I tento rok pořádně fotbalový kroužek pro holky a kluky od 8-11 let pod vedením trenéra Davida Kobylíka. Jsou ještě volná místa, přihlášení viz letáček.

Na 14. 2. 2026 se chystáme na Voděň medvěda. Napadlo nás, že by bylo dobré, kdybychom dali dohromady občany Grygova, kteří by nás doprovázeli při občůzce na hudební nástroje. Kdo bude mít zájem, hlase se, prosím, na telefonním čísle 606 736 933 nebo na emailu: lukaskucha rik47@gmail.com.

O termínech akcí vás budeme informovat rozhlasem, na vývěskách nebo nás sledujte na Facebooku: @kulturnispoleksousedi zgrygova.

Za Kulturní spolek Sousedi z Grygova, z. s.
Lukáš Kuchařík - předseda spolku

FOTBALOVÝ KROUŽEK

PRO DĚTI 8-11 LET

Trenér: David Kobylík

Kdy: Úterý, 16-17 hod.

Kde: Sokolovna, Valentova 152, Grygov

Kontakt: lukaskucharik47@gmail.com

606736933

Začínáme: 2.9.2025

Třídění odpadu v naší obci – na co si dát pozor

Třídění odpadu patří mezi nejjednodušší způsoby, jak každý z nás může přispět k ochraně životního prostředí i k čistotě v naší obci. Přesto se stále setkáváme s častými chybami, které zbytečně komplikují další zpracování odpadu.

Nejčastější chyby v třídění

Plastové obaly – nepatří sem zejména znečištěné obaly (od mastnoty, zbytků jídla či chemikálií), obaly od nebezpečných látek, novodurové trubky, podlahové krytiny (linoleum), stavební polystyren a bioplasty. Tyto materiály znehodnocují recyklovatelný plast nebo vyžadují speciální zpracování.

Papír – do modrého kontejneru nevhazujte mastné krabice od pizzy, použité kapesníky

nebo voskovaný papír, proložky od vajíček či mokry nebo jinak znečištěný papír.

Sklo – patří sem jen skleněné obaly. Keramika, porcelán nebo autosklo do kontejnerů nepatří.

Špinavé obaly – ano, či ne?

Obaly není nutné důkladně mýt. Stačí je lehce vypláchnout nebo setřít, aby v nich nezůstávaly zbytky potravin, které by lákaly hmyz a hlodavce.

Co dělat, když je kontejner přeplněný?

Pokud je kontejner plný, odpad vedle něj neodkládejte. Zkuste využít jiný kontejner v obci nebo počkat do jeho vyprázdnění.

Odpad ponechaný u kontejneru působí nepořádek a komplikuje odvoz.

Udržujeme pořádek kolem kontejnerů

Prosíme občany, aby odpad vhažovali pouze dovnitř kontejnerů a okolí udržovali čisté. Pokud dojde k rozsypání obsahu, pomůže, když jej každý po sobě uklidí. Společně tak zajistíme, že třídící místa budou příjemná a funkční pro všechny.

Elektroodpad a objemnější věci

Do červeného kontejneru na drobné elektrozařízení patří jen malé spotřebiče (např. fény, nabíječky, kalkulačky, mobilní telefony). Větší elektrospotřebiče a objemnější odpad patří na sběrný dvůr v Grygově, který je otevřen každou středu od 8:00 do 12:00 a od 13:00 do 15:00 hodin a dále pak každou sobotu 8:00 – 10:00.

- mř -

Kotelna pro školu

Obec letos zrekonstruovala školní kotelnu. Stávající plynové kotle VIADRUS nám sloužily téměř 30 let, v rámci rekonstrukce byly nahrazeny kaskádou dvou moderních plynových kondenzačních kotlů s celkovým instalovaným výkonem 90 kW. Součástí modernizace kotelny byla i dodávka nových čerpadel distribuce topné vody a řídicí jednotky zdroje tepla. Realizaci provedla odborná firma VILIMEC & PĚNČÍK plynoservis s.r.o. z Přerova za cenu 662.318,- Kč. Letošní zimu bude topení ve škole fungovat optimálně a současně také ušetříme, protože dojde ke snížení spotřeby plynu.

Ve školní budově letos došlo ještě k další změně. Do oddělení předškoláků v podkroví byla nainstalována nová jednotka klimatizace, která se postará o teplotní pohodu pro naše děti. Klimatizace značky Samsung je v bezprůvanovém provedení, tzv. Wind-Free Comfort.

-oú-

Před a po

Sociální pracovník na území MAS Hanácké Království

Od ledna 2023 mohou občané naší obce využít služeb sociálního pracovníka. Ten je k dispozici v rámci pravidelných konzultačních hodin a poskytuje základní sociální poradenství.

Na sociálního pracovníka se obracejí lidé napříč všemi věkovými i cílovými skupinami – od rodin s dětmi přes seniory až po jednotlivce, kteří se ocitli v obtížné situaci.

S čím vám může sociální pracovník pomoci?

- Orientace v systému sociálních dávek a podpory,
- informace o možnostech pomoci ze strany státu, kraje či neziskových organizací,
- řešení rodinných, finančních nebo jiných životních potíží,
- podpora a naslouchání v těžkých chvílích.

Někdy stačí jen drobná rada, jindy je potřeba společně hledat řešení krok po kroku. Sociální pracovník je tu právě od toho – nabídnout praktické informace i lidský přístup.

Nebojte se přijít – sociální pracovník je tu pro vás zdarma.

Konzultační hodiny a kontakty:

Každé sudé pondělí 10:00 – 12:00

v kanceláři MAS Hanácké Království (přízemí OÚ Grygov)
nebo po předchozí domluvě.

Tereza Říhová, DiS.

• tel.: 776 878 685 • e-mail: rihova@hanacke-kralovstvi.cz

Dýňový jarmark v obrazech

Novinky v naší posilovně: nové činky a moderní stroje pro ještě lepší trénink

Posilovna prošla výrazným vylepšením, které ocení jak začátečníci, tak i zkušení sportovci. Do našeho vybavení jsme nově zařadili moderní činky a profesionální posilovací stroje, které posunou váš trénink na úplně novou úroveň.

V naší posilovně najdete zbrusu nové sady jednoruček od 2,5 kg až po 30 kg, což umožňuje přesně dávkovat zátěž podle vašich potřeb.

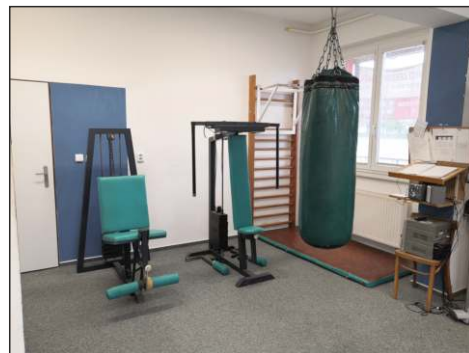
Navíc jsme investovali do kladkové stěny – protisměrné kladky, která umožňuje různé

varianty tlakových a tahových cviků. Ať už jedete ramena, biceps nebo triceps, nová výbava vám poskytne maximální oporu i stabilitu.

Díky nové technice je cvičení plynulejší, šetrnější ke kloubům a zároveň efektivnější.

S novým vybavením jsme zároveň optimalizovali prostor v posilovně. Nové uspořádání nabízí více místa na trénink a přehlednější rozvržení jednotlivých zón.

Přijďte si to vyzkoušet!

Pokud jste u nás delší dobu nebyli, je teď ten pravý čas se vrátit – nebo přijít poprvé. Ať už si jdete zvednout osobní rekord, nebo jen vyčistit hlavu po náročném dni, nové vybavení vám nabídne zcela nový zážitek z tréninku.

- mn -

